

9

Diskussion om språkprogram för den svenska grundläggande utbildningen i Helsingfors

HEL 2014-007067 T 12 00 01

Beslutsförslag

Svenska sektionen för en diskussion om principerna för språkprogrammet för den svenska grundläggande utbildningen i Helsingfors.

Föredragandens motiveringar

Bakgrund

På nationell nivå pågår för närvarande arbetet med att formulera en ny läroplan och timfördelning för den grundläggande utbildningen. Enligt statsrådets beslut ska man från början av höstterminen 2016 övergå till undervisning enligt den nya timfördelningen och läroplanen, vilket innebär att de lokala läroplanerna ska vara klara och godkända före 1.8.2016. Som en del av detta arbete granskas även språkprogrammet i de svenska skolorna i Helsingfors.

De svenska rektorerna har i olika sammanhang diskuterat såväl de utmaningar det nuvarande språkprogrammets förverkligande medför, som förslag på framtida förändringar i språkprogrammet. Kommentarer och synpunkter har insamlats via gemensamma tillfällen för samtliga rektorer, och från varje område genom att respektive områdesrektor sammanställt kommentarer från rektorerna i området. Gemensamma teman som kommenterats är svårigheten i att i praktiken förverkliga det språkprogram som för närvarande gäller, betydelsen av att stödja såväl modersmålet svenska som finskan i den starkt finska omvärld Helsingfors utgör. Att för barn och unga i de svenska skolorna erbjuda ett mångsidigt språkprogram med en struktur som säkrar att språkprogrammet är möjligt att förverkliga är det gemensamma målet för samtliga som hörts i processen.

Det nuvarande språkprogrammet i korthet:

A1-språk från åk3: finska i samtliga skolor

A2-språk från åk 4/5: engelska i samtliga skolor + franska i två områden (södra, västra) och tyska i tre områden (Tölö, östra, norra)

B1-språk från åk 7: latin i en skola

B2-språk från åk 8: engelska, tyska, franska i alla områden + ryska i ett område

Förslag på språkprogram för den grundläggande utbildningen

Olika möjligheter att stärka språkprogrammet har föreslagits. I det följande de två förslag som i diskussionerna setts som de starkaste.

Förslag 1

Finskundervisningen (A1) stärks genom en tidigareläggning, och inleds redan i årskurs 2. I årskurserna 1–6 erbjuds endast engelska (A2) i samtliga skolor från och med årskurs 4, och övriga språk (B2) erbjuds från årskurs 7. B2-språket stärks genom att det inleds ett år tidigare, och med ett två timmar högre timantal jämfört med det nationella minimiantalet för ämnet. Dessa två timmar tas från timfördelningens valbara timmar.

Förslag på B2-språk har i diskussioner som förts varit spanska, ryska, kinesiska, latin, tyska och franska.

Förslag 2

Finskundervisningen (A1) stärks genom en tidigareläggning, och inleds redan i årskurs 2. I årskurserna 1–6 erbjuds i samtliga skolor engelska (A2) från och med årskurs 4, men i varje område finns möjlighet att läsa ett annat A2-språk. Skolorna där denna möjlighet erbjuds måste vara tillräckligt stora för att kunna förväntas kunna erbjuda det andra A2-språket med grupper som i första hand består av den egna skolans elever. Dessutom är det till fördel om skolan är en sammanhållen grundskola, då lärare i språk då finns tillgängliga i enheten. Skolorna som erbjuder ett alternativt A2- språk vore därför förslagsvis

Hoplaxskolan

Drumsö lågstadieskola

Cygnaeus lågstadieskola

Åshöjdens grundskola

Botby grundskola

Elever som går i andra skolor än de ovan nämnda färdas till skolorna ovan för de lektioner de läser A2-språket. I övrigt går eleverna i sin närskola. Eleverna kan inte färdas mellan områdena, endast till sitt eget områdes skolor. Detta på grund av att det bör finnas en kontinuitet, en enhetlig lärostig, i språkundervisningen inom området, och eleverna måste ha möjlighet att fortsätta sina språkstudier i det

egna området även i årskurserna 7–9. Schemaläggningen i området koordineras så, att det blir möjligt för eleverna i årskurserna 4–6 att läsa sitt A2-språk i den egna skolan eller i de ovan nämnda.

Vilket A2-språk som erbjuds i skolorna ovan bör diskuteras i respektive område, och besluts därefter i utbildningsnämndens svenska sektion.

Övriga språk (B2) erbjuds, såsom i förslag 1, från årskurs 7. B2-språket stärks genom att det inleds ett år tidigare, och med ett två timmar högre timantal jämfört med det nationella minimiantalet för ämnet. Dessa två timmar tas från timfördelningens valbara timmar. Förslag på B2-språk är i detta förslag de samma som i förslag 1.

Sammanfattning

Bägge förslagen stöder i och med den tidigarelagda finskundervisningen de tvåspråkiga barnens språkliga utveckling med målet att bidra till en levande tvåspråkighet. Skillnaden mellan förslag 1 och 2 finns i A2-språket. Alternativ 2 ligger nära det nuvarande språkprogrammet, och ger fler val än alternativ 1. Denna valmöjlighet, som även finns i det nuvarande språkprogrammet, har av elever och vårdnadshavare utnyttjats i varierande grad. Detta har resulterat i att det nuvarande språkprogrammet inte till alla delar förverkligats då ett tillräckligt elevantal i området inte valt det andra A2-språket, och undervisningsgrupper därför inte har bildats.

Förslagets B2-språk, spanska, ryska, kinesiska, latin, tyska och franska, ger eleverna en god grund för fortsatta språkstudier. Nämnda språk kan sannolikt erbjudas även i gymnasierna, men i vilken grad är beroende av från vilken stad de studerande som antas kommer, hur de studerande väljer kurser och i viken mån gymnasierna för läsåret har ekonomiska möjligheter att erbjuda kurser i språken.

I diskussionerna kring språkprogrammet har skolornas rektorer framfört vikten av att även framdeles som en del av läroplanen ha en för den svenska grundläggande utbildningen specifik språkstrategi med syftet att stödja det svenska språket. En sådan strategi kommer att nedtecknas, och den kommer att ingå i skolornas läroplaner då dessa godkänns i sektionen.

Föredraganden föreslår att sektionen för en diskussion om de föreslagna alternativen. Ärendet bereds för beslut i svenska sektionen senare i höst, då Utbildningsstyrelsen har slagit fast den nationella timfördelningen.

Föredragande

undervisningschef
Niclas Rönnholm

Upplysningar

Niclas Rönnholm, undervisningschef, telefon: 310 86219
niclas.ronnholm(a)hel.fi